

UKRAINIAN LABOR NEWS

PRINTED AND PUBLISHED WEEKLY BY THE WORKERS AND FARMERS PUBLISHING ASSOCIATION, LIMITED, A JOINT STOCK COMPANY, INCORPORATED UNDER THE LAWS OF MANITOBA, AT ITS HEAD OFFICE AND PLACE OF BUSINESS, AT THE CORNER OF RITCHIE AND AVENUE AND McGEORGE STREET IN THE CITY OF WINNIPEG, MANITOBA.

Subscription per year \$4.00 Telephone: 51 465

УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЧІ ВІСТІ

Газета для робочого людю — виходить три рази на тиждень: у вівторок, четвер і суботу.

Видав. Робітничо-Фармерське Видавниче Товариство, закорпороване в Манітобі. Редакція, адміністрація і друкарня містяться в Українськ. Робітнич. Домі, на розі вулиць Річард і Мак'Грегор, у Вінніпегу, Ман.

Передплата на рік \$4.00

Адреса:

UKRAINIAN LABOR NEWS

Coe, Fritchard Ave. and McGregor St., Winnipeg, Man., Canada.

НАШІ СЬГОРІЧНІ ЗТЗДИ.

III.

ЧЕТВЕРТА КОНВЕНЦІЯ РОБІТНИЧОГО ЗАПОМОГОВОГО ТОВАРИСТВА.

Як кожна з попередніх конвенцій Робітничого Запомогового Товариства, так і сьогорічна, четверта з ряду, що відбулася 26.—28. січня в Українськ. Робітнич. Домі у Вінніпегу, була в першу чергу мірою й показником великого росту й розвитку організації. Всі підсумки на цій конвенції підтвердили, що Робітниче Запомогове Товариство все ще знаходиться в стадії швидкого розвитку й збільшення й іде ще нестримним розмахом до свого повного розвитку.

Вже ніхто з наших товаришів не сперечається за те, чи потрібна така організація, як це було тоді, коли ми її заснували. Ніхто вже не питає: чи буде з нїєї користь, чи ні. Всім ясно сьогодні, що Робітниче Запомогове Товариство організації потрібна й корисна. Воно виростало вже у масову організацію, що охоплює багато таких робітників і робітниць, бідних фермерів і фермерок, що до іншої робітничо-фармерської організації були-б може й не подумали вступити. А в Р.З.Т. цей ново-організаційний елемент привняк до організованого способу ділання в загальних, спільних справах, знайомиться з цими справами і де-далі ширше бере участь в нашому загальному робітничо-фармерському русі.

Між Робітничим Запомоговим Товариством й другими нашими організаціями, як в центрі так у всіх місцевостях, існують тісні зв'язки й кооперація; для культурно-освітньої й іншої загальної праці і справ вибираються спільні комітети і праця проводиться об'єднаними силами; одна організація допомагає другій і старанься її не шкодити, але допомогати. Навіть самі з'їзди влаштуовують наші організації в тісному порозумінні так, щоб вони відбувалися в близькому до себе часі, а відділи цих організацій порозуміваються, щоб вислати спільних делегатів і делегаток, щоб шадити кошти.

ЗНАЧНЕ ЗБІЛЬШЕННЯ ЧЛЕНСТВА РОБІТНИЧОГО ЗАПОМОГОВОГО ТОВАРИСТВА.

Четверта конвенція Р.З.Т. відзначила його велике збільшення за 1927 рік, а так само й матеріальне зміцнення. В конвенції брало участь вже 138 делегатів і делегаток (включаючи сюди членів Головного Заряду і двох організаторів), з 70 місцевостей різних провінцій Канади (на третій конвенції Р.З.Т., в січні 1927 р., було 95 делегатів і делегаток, з 44 місцевостей).

Звіт Головного Заряду виявив, що до кінця 1927 р. Р.З.Т. мало 98 відділів, з яких 5,843 членів та членкинь (до кінця 1926 р. було 63 відділи і 3,355 членів та членкинь). Перед самою конвенцією було вже 6,089 членів та членкинь.

Зі збільшенням числа членства, збільшилась теж грошовий оборот, змінилась організація матеріально. Приходив за 1927 р. загально було \$58,803.23, а розходів \$36,537.23; в касі залишилось з минулого року \$22,266.00 готівки. Додавши до цієї суми готівку \$20,434.73, що залишилась з попередніх минулих років і \$1,800, що їх заплачено за фарму під приют, та \$350 за меблі в офісі, Р.З.Т. зараз має \$44,850.73.

При цьому цікаво відмітити, що грошовий оборот Р.З.Т. за один 1927 р. перевищив його-ж грошовий оборот за всі попередні роки (від листопада 1922 року до кінця 1926 року), взявши їх разом.

Допомоги хорим членам та членкиням в 1927 р. виплатило Р.З.Т. \$24,832, а помертвому \$2,800. Крім цього з загального фонду головної каси Р.З.Т. виплатило в 1927 р. \$500 на допомогу "Українськ. Робітнич. Вістям", \$200 на допомогу англійському робітничому часописові "Воркер", а \$500 на допомогу жертвам повені на Західній Україні. Всі-ж відділи і загальне членство Р.З.Т. завдяки широкій допомозі всіх членів, які переводили наші організації в минулому році, як грошево, так своєю діяльною участю в них.

В освітній та культурно-містечкій праці зроблено в минулому році теж значний поступ. В цих ділянках працювали відділи Р.З.Т. здебільша спільно з відділами ТУРФДім, головним чином при допомозі об'єднаних комітетів. Значна частина членства брала участь в освітніх курсах, спільних читаннях, лекціях, мітингах то-що. В місцевостях, де нема відділів других наших організацій, відділи Р.З.Т. стали осередками гуртування робітників та фермерів і загальної культурно-освітньої праці. Жвавіше йшла боротьба з неграмотністю. Більше уваги присвячувано діточим школам при ТУРФДім, які відділи Р.З.Т. теж підтримують. Більше було зацікавлення Вищим Освітнім Курсом, який Р.З.Т. рахує наповніну своїм власним. Значно збільшилось серед нового членства Р.З.Т. зацікавлення до нашої робітничо-фармерської преси, а рівночасно збільшилась й допомога їй. Необхідно теж зокрема відзначити, що Р.З.Т. провадить нещадну боротьбу з пияцтвом та іншими поганими звичками і в цьому напрямі має за минулий рік теж великі досягнення. Одним словом, в минулому році Р.З.Т. значно піднесло рівень свідомості свого членства, а тим самим піднесло в очах українського робітничо-фармерського загалу в Канаді своє значіння і збільшило його прихильність до себе.

ВАЖЛИВІ УХВАЛИ ЧЕТВЕРТОЇ КОНВЕНЦІЇ Р.З.Т.

З розвитком і збільшенням Р.З.Т., вирости теж і програм ускладнюються його проблеми, які доводиться вирішувати на конвенціях. Найбільш питань винирає в зв'язку з самою допомоговою діяльністю організації, головню з регулюванням прав і обов'язків її членства. Через те конвенції Р.З.Т. посьогодні найбільш уваги присвячували справам, відносно яких ухвали зафіксуовувались в статуті організації.

Сьогорічна, четверта конвенція Р.З.Т. зробила цілий ряд важливих поправок до статута. Згадаємо найважливіші з них,

щоб зазнайти з ними всіх тих, що цікавляться тією стороною Р.З.Т.

Перше все, четверта конвенція вирішила, що на майбутнє Р.З.Т. прийматиме нових членів тільки від 16. до 45. року життя, уважаючи, що досі дано було досить часу всім старшим від 45 літ вступити до організації і вони могли скористуватися нагодою, якщо були-б бажали це зробити.

В справі допомоги вирішено, щоб її надалі виплачувати у всіх випадках тільки по 6-ох місяцях приналежності до Р.З.Т. (досі виплачувано по 3-ох місяцях), за виключенням випадків каліцтва й подвигання, в яких допомога буде виплачувана по 3-ох місяцях приналежності до організації.

У всіх випадках заховарування вирішено суворіше екзаменувати членів та членкинь, щоб не допускати до надуживань і криждження організації.

Відносно виплачування помертвого пороблено застереження, які дадуть можливість членам забезпечити право задування належним їм фондом за самою організацією у випадках, в яких звичайно такі фонди переходять під опіку трост-компаній.

Конвенція доручила Головному Зарядові надрукувати статут Р.З.Т. в українській і англійській мовах, а так само в майбутньому друкувати членські книжочки, аплікації то-що, теж в двох мовах.

Конвенція приєдналась однодушно до протесту проти гноблення й тероризування робітничо-селянського населення західно-українських земель під Польщею, Румунією та Чехо-Словаччиною, який виніс з'їзд ТУРФДім.

"Українськ. Робітнич. Вісті" визнано й надалі органом Р.З.Т. та доручено членам обов'язково їх передплачувати. Головному Зарядові доручила конвенція в майбутньому році дати відповідну допомогу нашій робітничо-фармерській пресі в місячних пресових кампаніях. Вирішено також за гроші Р.З.Т. передплачувати наші часописи й журнали для хорих українських робітників і фермерів, що перебувають в шпиталях та санаторіях. Англійському робітничому часописові "Воркер", що завжди сміливо обороняє справи й інтереси робітників і фермерів чужинецького походження, вирішено допомогти сумою \$250. Для поширення нашої преси вирішено по всіх відділах наладити кольтраж, особливо-ж в таких місцевостях, де немає іншої нашої робітничої або фармерської організації.

Освітній праці в майбутньому році присвячено теж багато уваги. Вирішено рішуче підтримати Вищий Освітній Курс і перевести встановлене на ту ціль оподаткування. Р.З.Т. приєднується до кампанії за грамотність, що її переводить ТУРФДім, під гаслом: "Смерть неграмотності в організації до п'ятої конвенції Р.З.Т." В освітній праці, підтримуваній діточих шкіл то-що, вирішено тісно кооперувати з відділами ТУРФДім, утворюючи з такою метою спільні місцеві комітети. Вирішено теж допомогти сплати дову будинку школи й преси ТУРФДім у Вінніпегу. На встановлений ТУРФДім освітній фонд ухвалено висигнувати з головної каси \$300.

Задля дальшого поширення організації має бути проведена кампанія за новим членством в жовтні цього року. Головному Зарядові доручено вислати теж об'їздного організатора.

Справу будови приюту поліщено в руках Головного Заряду з дорученням, поробити такі старання, на які дозволять умовини й фонди. Як на минулий так і на цей рік вирішено оподаткувати кожного члена і кожну членкиню, що платять повні вкладки, по одному доларові, а членкинь, що платять половину вкладки, по 50 центів на рік, на фонд приюту.

Конвенція прихильно прийняла пропозицію, щоб підтримати Канадський Робітнич. Оборончу Лігу.

Кошти подорожі делегатів, які в минулому, мають бути покриті оподаткуванням 50 цт. тих, що платять повну вкладку, і 25 цт. тих, що платять половину вкладки.

Пропозиції, щоб збільшити вкладку для майнерів, бо вони беруть з каси Р.З.Т. далеко більше, як до нїєї їхні відділи платять, конвенція відхилила. Так само відхилило домагання деяких відділів, щоб жінкам дати знову право до повних вкладок, бо загальна думка була така, що таке право Р.З.Т. давало вже в перших роках свого існування і ті жінки, що бажали ним скористуватися, могли це тоді зробити. Р.З.Т. не робить ніякої дискримінації, а тільки на досвіді переконалось, що тепершня постанова статута відносно цієї справи найвідповідніша.

Конвенція обговорила й вирішила чимало інших питань, про які-може всякий довідатися з її звіту. Делегати й делегатки розіхалися до своїх місцевостей з рішучою постановою, щоб впертою працею збільшити Р.З.Т. до слідувочої конвенції знову вдвоє.

ДО УКРАЇНСЬКОГО РОБІТНИЦТВА Й ФАРМЕРСТВА В КАНАДІ.

Відозва учнів Вищого Освітнього Курсу ТУРФДім.

Дорогі Товариші і Товаришк! Ми, учні Вищого Освітнього Курсу, що поприїздили до Вінніпегу з усіх кінців та різних провінцій Канади і почали 1-го лютого ц. р. в школі, в центральнім будинку ТУРФДім, нашу науку, звертаємося із закликом до піддержання тої організації, яка взяла на себе обов'язок удержувати наш В.О.К., і його будинок, в якому приміщена наша школа.

Ухвала 7. з'їзду Товариства Українськ. Робітнич. Фармерськ. Дім в справі будови друкарні й школи при нашій центральній сталі давно доконаним фактом. Поруч театральної салі виростає ще одна мисивна будівля, яка містить в собі: школу, друкарню та офіс центральних комітетів наших організацій, редакцій і адміністрації наших часописів та журналів.

З цієї інституції вже більш як рік виходить десятками тисяч чисел українська робітничо-фармерська преса — учитель, організатор і вихователь українських працюючих мас в Канаді.

В цій інституції зараз відбувається наука Вищого Освітнього Курсу, на який з'їхались зі всіх закутків Канади вибрані нашими організаціями товари-

ші й товаришк, щоб поглибити своє знання й опісля, по скінченню курсу, назад повернутися на місця до праці на користь нашого робітничо-фармерського загалу.

Ми, курсанти, що бачимо на власні очі, який великий, та важливий для всіх українських робітників і фермерів в Канаді праці служить будинок нашої преси й школи, відкидаємося до Вас, Товариші і Товаришк, щоб Ви прийшли з негайною фінансовою допомогою сплатити довг цього будинку. Друкарня й школа, що в цьому будинку приміщені, обслуговували, обслуговуватимуть і будуть обслуговувати всіх нас по всій Канаді і загальні інтереси працюючих. Отже справа сплати дову на цьому будинку мусить бути справою всіх українських робітників і фермерів.

Тому всі українськ. робітники й фермери повинні широкі відгукнутися на заклик центральних комітетів наших організацій і доказати, що ми свідомо робітничо-фармерська громада, що перше всегд дає про все те, що допомагає їй збагачувати знання й силу свідомості своїх прав. Візьмімо всі дружно до праці, і подбаймо, щоб довг, який тягнеться на будинку нашої шко-

БУКОВИНА НЕ ОТРИМАЛА ВІД ПАТРИОТІВ АНІ ЦЕНТА.

Ще не так давно "Укр. Голос" заохотив рятувати власні клопоті провокаційними вибриками, показуючи пальцем на організованих українських робітників і фермерів в Канаді та на їх центральний Комітет Допомоги Жертвам Повені на Західній Україні (Галичині й Буковині). Він поставив до Комітету Допомоги Жертвам Повені таке провокаційне запитання:

"Де поділися двацять три тисячі доларів, зібраних комуністами в Канаді для жертв повені в Галичині?"

Ні Комітет, ні наша преса не уважали за потрібне відповісти особам, які нікого не представляють. А це тимбільше, що ми знаємо, з якою метою ставив це питання "Укр. Голос". Петлюровичі з "Укр. Голосу" є вірними слугами польської шляхти. Вони це заманifestували відкрито своїм союзом з польською шляхтою в часі міських виборів у Вінніпегу та своїми зв'язками із петлюровичами в Хшанові і в Варшаві, які там служать польській шляхті.

Тому т "Укр. Голос" заатакував робітничо-фармерський Комітет одночасно з польським консулом у Монреалі. В тому самому часі, як появився в Вінніпегській англійській буржуазній газеті провокаційний наклеп польського консула та його вінніпегських відпоручників на львівський Робітничо-Селянський Комітет та на українських робітників і фермерів в Канаді, одночасно появилось також провокаційне запитання до нашого Комітету в "Укр. Голосі". Тут аж надто видно, що робилося це в порозумінню.

Яка мета була цього запитання "Укр. Голосу"?

Як відомо польська шляхта розважала у Львові Робітничо-Селянський Комітет Допомоги Жертвам Повені, арештуючи його членів. Касієр Комітету, Володимир Сорочевич і до цього часу сидить в тюрмі за те, що не хотів віддати польській поліції 6,000 доларів. Польська поліція й сама ці гроші взяла-б буда, коли-б вона була знала, де за ними шукати, щоб не допустити їх до рук робітничо-селянських жертв повені. Польська поліція і польський консул в Монреалі знали, що вінніпегський робітничо-фармерський Комітет вивлав поважну суму грошей на допомогу жертвам повені. Знали, бо вони читали про це у нашій газеті. Польському консулу цікаво було довідатися, де ці гроші. Але консул знав, що коли він публично поставив би нашому Комітету запитання, де ці гроші, то його

за це висміяли-б, він з цим пошився-б в дурні. А от, коли "щирі Українці" поставили-б таке провокаційне запитання, то воно виглядало-б так, немаче-б то це запитання поставлено в інтересі загалу, чи хоч би й жертводавців, або в інтересі потерпілих від повені.

Та шкода було праці. Редактори "Укр. Голосу" могли пошукати дурніших від себе дипломатів. Наш Комітет дав і далі даватиме звіт за кожний цент перед тими, хто ці центи склав на його руки потерпілим. На Дев'ятому З'їзді ТУРФДім Комітет Допомоги Жертвам Повені на Західній Україні виказався з точними рахунками, а делегати й делегатки з цілої Канади самі переглянули ті численні звіти з різних потерпілих від повені сіл і повітів Галичини, які наш Комітет отримав. Ті звіти засвідчили тисячами підписів робітничих і селянських родичів, які отримали запомогу.

А тепер черга прийшла на нас — поставити запитання "Укр. Голосу" і Українському Червоному Хрестові в Канаді і то не з провокаційною метою (бо Укр. Червоний Хрест в Канаді може славно-явно говорити, кому він гроші послала), але, щоб люди знали, чи справді ті гроші, які Укр. Червоний Хрест вивлав українському комітету до Львова, дійшли до потерпілих від повені, чи може пішли з лідерами того Комітету на равти до польського воєводи у Львові.

На вінному місяці цього числа "У.Р.В." ми містимо статтю з буковинської газети "Боротьба", з 1. січня, 1928 року, яка виходить у Чернівцях. З тої статті бачимо, що до 1. січня 1928 року буковинські жертви повені не дістали з тих грошей, які зібрав Укр. Червоний Хрест в Канаді, ані одного цента. А прещінь-же Укр. Червоний Хрест, проголошуючи збірку, заявляє, що збирає гроші на допомогу жертвам повені в Галичині й Буковині.

То-ж на цьому місяці ми питаємо "Укр. Голос" і Укр. Червоний Хрест: — Коли й скільки грошей вислали вони на допомогу жертвам повені на Буковині?

Питаємо тому, бо буковинська "Боротьба" заявляє, що до 1. січня 1928 року буковинські жертви повені не отримали ні від Укр. Червоного Хреста в Канаді, ні від українсько-старостинського комітету у Львові ніякої допомоги з тих грошей, які зібрав Укр. Червоний Хрест в Канаді.

До відповіли, панове: ви чеїже признаєте публично контролю!

БУКОВИНА ПИТАЄ ДЕ ЇЇ ДОПОМОГА.

(Статтю подаємо дослівно за буковинською газетою "Боротьба" з 1. січня 1928 року.)

Це зана річ, що саме ті українські буржуї і буржуїччи, які найбільше кричать, що вони єдині і оборонцями національної справи, в дійсності є найбільшими шкідниками національної справи та першими злочинцями народного добра. І хоча це відома річ, то все ще є люди, які їм вірять і таким чином помагають їм — правда непрямо і часто несвідомо — своє злочинське ремесло провадити над народнім добром і дорібок.

І тепер українські патріоти одурили багатьох щирих людей, які їм довірили та обікрали найбільших бідаків українського народу на Буковині.

Нам доносять з Канади: В жовтні 1927 року стояло в газеті "Український Голос", яка ли й преси був швидко сплачений.

До праці, Товариші і Товаришк!

Всі на поміч сплаченню дову нашої школи й преси!

Шкільна Рада Учнів Вищого Освітнього Курсу.

Цим патріотам мало красти громадське добро, вони взяли-сь вже й до найбільших людей. Тими найбільшими є тепер укр. селяне, котрим повин забрала послідні і лишила їх на цьому світі тільки з голим життям. Українські працюючі в Америці, Канаді, на Рад. Україні спішають давати їм поміч — одні через свої організації, а други через перший лучший комітет допомоги, аби лише скоро післати поміч. Багато зложило тому датки Укр. Червоному Хрестові в Канаді. Цей післав гроші — але нещасні жертви повені на Буковині тих грошей не дістали. Іх галицький патріотичний комітет навіть не повідомив, що дасть гроші пініше. Українські патріоти сховали ті гроші і про них ані чирчик. Навіть найбільша біда, найстрашніше нещастя не відстрашило українських національних патріотів від того, аби не затаювали гроші призначені на злекшення того нещастя.

Але ті гроші не сміють пропасти в кишенях патріотів. Ми ще стоїмо на сторожі інтересів укр. робітничого і нещастям побитого народу і не допустимо до теперішньої грабїжі цих найбільших патріотів. Ми підносимо цю справу прилюдно і визнаємо-Львівський Краєвий Комітет, аби ті гроші прислав буковинським укр. селяням і робітникам, які потерпіли від повені.

Дальше визнаємо укр. робітників і фермерів у Канаді, що-би вдарили там у звін тай по-могли стримати зодійство, яке затівають тепер українські патріоти.

В цій справі інформувати одиний комітет допомоги на Буковині — то є Укр. Роб. Комітет допомоги потерпілим від повені на Буковині, в Чернівцях при вул. Презана ч. 6.

ПОШИРЕННЯ МУЗЕЮ РЕВОЛЮЦІЇ.

Київський музей революції 1928 р. поширюється на нові відділи: в лютому-відкривають відділ "імперіалістичної війни й Червоної Армії", в травні відділ "каторги й заслання" і у жовтні "відділ Комінтерну". Експонати для цих нових відділів музей уже має. Вони тимчасово перебувають на консервації. Всього музей нараховує біля 20,000 експонатів, з яких виставлено лише 4,000. Кількість експонатів за останній рік зросла майже вдвоє.

Також збільшилось відділування музею. За останній рік відвідувачів було 40 тисяч чол. Тепер музей провадить оформлення кімнат в колишньому Київському царському палаці, в яким засідав 1917 р. перший більшовинський комітет. Намічено в недалекому часі влаштувати наукову експедицію в Камінець-Подільський, Житомир і на Київську округу, щоб придбати нові матеріали й пам'ятки з історії революційного руху, переважно за період Жовтневої революції. Музей виготовував до друку ряд нових старань, серед них ілюстровані провідники по музею, плани "революційного Києва", плакати за матеріалами музею то-що.

НАУКОВА КУРОРТНА КОМІСІЯ.

Недавно Ф. Яновський зробив наукове повідомлення про те, що заснована недавно в УАН курортна комісія вже взялася до праці. На першому плані роботи комісії накреслено розробити тему — Київ та його околиці як курорт. Комісія за своє завдання має справу чисто наукову й потрібує допомоги фахівців.

ЗАПРОШЕННЯ НА КОНФЕРЕНЦІЮ ЦУКРОВОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ.

Державний експериментальний інститут цукрової промисловості надіслав УАН запрошення на першу всеукраїнську конференцію всіх науково-дослідчих установ та установ, близьких до такої роботи, щоб розв'язати питання організації науково-дослідчої праці в цукровій промисловості на Україні.